

รายงานสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ
"การเตรียมความพร้อมดับเพลิงขั้นต้นฝึกซ้อมแผนการป้องกัน
และระงับอัคคีภัย กรมอนามัย ประจำปี ๒๕๖๑"

วันพุธที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ณ ห้องประชุมกำธร สุวรรณกิจ อาคาร ๑ ชั้น ๑ กรมอนามัย

โดย : คุณสมรัตน์ ทารบุรุษ บริษัท กัทส์ อินเวสติเกชัน จำกัด และคณะ

ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย และประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง การป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบการเพื่อความปลอดภัยในการทำงานสำหรับลูกจ้าง เพื่อป้องกันไม่ให้ลูกจ้างได้รับอันตรายจากอัคคีภัย ป้องกันการสูญเสียที่เกิดกับลูกจ้างและสถานประกอบการ และป้องกันต้นเหตุของอัคคีภัยที่จะเกิดผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งกำหนดให้นายจ้างดำเนินการป้องกันและระงับอัคคีภัย โดย

๑. ให้นายจ้างและลูกจ้างร่วมกันจัดทำแผนป้องกันอัคคีภัยร่วมกัน
๒. ฝึกอบรมพนักงานให้สามารถดับเพลิงขั้นต้นได้ไม่น้อยกว่า ๔๐%
๓. ฝึกอบรมพนักงานการปฐมพยาบาล การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ
๔. ฝึกอบรมดับเพลิงและฝึกซ้อมหนีไฟอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง
๕. สถานประกอบการตั้งแต่ ๒ ชั้น ต้องมีระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้

การดับเพลิงเบื้องต้น

- เมื่อพบเหตุเพลิงไหม้ ไม่ควรตื่นตระหนกตกใจ
- มีสติปฏิบัติตามขั้นตอนดูว่าเพลิงนั้นเกิดจากอะไร
- เพลิงที่ไหม้เป็นการลุกไหม้ของไฟประเภทใด

๑. สาเหตุที่ทำให้เกิดเพลิงไหม้

๑.๑ เกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น ความประมาท การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า อุบัติเหตุ หรือเจตนา เป็นต้น

๑.๒ เกิดจากธรรมชาติ เช่น ฟ้าผ่า อากาศร้อน เป็นต้น

๒. องค์ประกอบของไฟ คือ ความร้อน เชื้อเพลิง และอากาศ

๓. วิธีการดับไฟ สามารถทำได้ ๓ วิธี คือ

๓.๑ การทำให้เย็นตัวลง คือ การใช้น้ำหรือสารเคมีอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อถ่ายความร้อนจากสิ่งลุกไหม้จนทำให้อุณหภูมิต่ำกว่าจุดติดไฟของเชื้อเพลิงนั้น

๓.๒ การทำให้อับอากาศ เป็นการดับไฟโดยการตัดอากาศ (ครอบทับปกคลุม) เป็นการแยกออกซิเจนหรือทำให้อัตราส่วนผสมระหว่างอากาศกับเชื้อเพลิงอยู่ในส่วนผสมที่ไม่สมบูรณ์ ไฟก็ไม่สามารถลุกต่อไปได้

๓.๓ การกำจัดเชื้อเพลิง เป็นการแยกเชื้อเพลิงให้หมดไป เช่น การตีให้กระจาย ปิดกัน หรือปิดวาล์ว เป็นต้น

ประเภทของไฟ แบ่งเป็น ๔ Class ดังนี้

๑. Class A คือ ไฟที่เกิดจากการลุกไหม้วัตถุของแข็ง เช่น ไม้ เสื้อผ้า อาคาร ฯลฯ
๒. Class B คือ ไฟที่เกิดจากการลุกไหม้วัตถุของเหลว แก๊ส หรือน้ำมันเชื้อเพลิง
๓. Class C คือ ไฟไหม้ที่เกิดจากไฟฟ้า หรือเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีการะแสไฟฟ้าติดอยู่
๔. Class D คือ ไฟไหม้ที่เกิดจากโลหะบางชนิดที่ทำปฏิกิริยากับน้ำหรือสารเคมีดับเพลิงบางชนิด เช่น แมกนีเซียม เซอร์โรเนียม ไทตาเนียม โซเดียม และโพตัสเซียม ซึ่งจะต้องดับด้วยสารเคมีเฉพาะอย่างเท่านั้น

ชนิดของถังน้ำยาดับเพลิง มี ๕ ชนิด ดังนี้

ลำดับ	ชนิดของถังน้ำยาดับเพลิง	ใช้ดับไฟประเภท
๑	ชนิดน้ำสะสมแรงดัน	ใช้ดับไฟ Class A
๒	ชนิดน้ำยาโฟม	ใช้ดับไฟ Class A และ B
๓	ชนิดผงเคมีแห้ง	ใช้ดับไฟ Class A, B และ C
๔	ชนิดคาร์บอนไดออกไซด์สะสมแรงดัน	ใช้ดับไฟ Class B และ C
๕	ชนิดน้ำยาเหลวระเหย	ใช้ดับไฟ Class A, B และ C

การบำรุงรักษาถังน้ำยาดับเพลิง ควรมีการตรวจเช็คถังดับเพลิงปีละ ๒ ครั้ง (๖ เดือน/ครั้ง)

๑. ดูแลรักษาจากภายนอก เช่น สาย ถัง
๒. ดูแลรักษาจากภายใน โดยการคว่ำหรือตะแคงถังดับเพลิงเพื่อให้สารเคมีในถังที่ตกตะกอนคืนสภาพ
๓. ดูที่มาตรวัดแรงดัน โดยเข็มมาตรวัดแรงดันควรชี้อยู่ที่กึ่งกลางหรือหันไปทางด้านซ้ายเล็กน้อย

วิธีการใช้ถังดับเพลิง คือ ดึง ปลด กด สาย

๑. ดึงสลัก
๒. ปลดออกจากที่แขวน
๓. กดที่ด้ามจับเพื่อฉีดน้ำยาดับเพลิง
๔. ฉีดไปที่ฐานของไฟและส่ายไปมา

แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย

๑. ก่อนเกิดเหตุ

- ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่ทุกคนในองค์กรหรือหน่วยงาน (๑๐๐% ของจำนวนบุคลากร) ปีละ ๑ ครั้ง
- ควรมีการป้องกัน เช่น ปฏิบัติตามหลัก ๕ ส
- การตรวจตรา เช่น ตรวจสอบถังดับเพลิง ตรวจสอบระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้

๒. ขณะเกิดเหตุ

- แผนการดับเพลิง (ทีมผจญเพลิง)
- แผนการอพยพหนีไฟ (ทีมนำบุคลากรไปยังจุดรวมพล)
- แผนการค้นหาและช่วยเหลือ (ทีมค้นหาและพยายาบาล) ในการค้นหาผู้ประสบภัยควรเข้าไปอย่างน้อย ๒ คน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันกรณีได้รับบาดเจ็บขณะปฏิบัติหน้าที่

๓. หลังเกิดเหตุ

- ประเมินความเสียหาย
- ตรวจหาสาเหตุและแนวทางป้องกัน
- ปฏิรูป-ฟื้นฟู ทั้งสภาพจิตใจของพนักงาน และโครงสร้างต่างๆ

ประตุนีไฟ

- ประตุนีไฟสามารถป้องกันความร้อนจากไฟได้ ๒ ชั่วโมง
- หากเกิดไฟไหม้ในอาคารสูง ควรใช้ผ้าชุบน้ำปิดจมูกเพื่อป้องกันก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากควันไฟเข้าสู่ร่างกาย หมอบตัวลงให้ต่ำ แล้วคลานหรือวิ่งออกทางประตุนีไฟลงไปยังชั้นล่างสวนทางกับไฟและควันไฟ เนื่องจากไฟจะไหม้จากล่างขึ้นสู่ด้านบน และควันไฟจะลอยตัวขึ้นสู่อากาศด้านบน

สุรพร

(นางสาวสุพัสชา แก้วแจ่ม)
นักวิชาการตรวจสอบภายใน
ผู้จดยางงานการประชุม

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

การอบรม หลักสูตร การดับเพลิงขั้นต้น
และ หลักสูตรการฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมอพยพหนีภัย
กรมอนามัย
วันที่ 25 กรกฎาคม 2561

กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมอนามัย